

Sèrie 2**Per a totes les preguntes.**

Tal i com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant per a que l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per a valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a la homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que per a que l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que consten de manera completa**.

Opció A**Exercici 1.**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

- a) Descriuiu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una sèrie estadística extreta d'un llibre d'Història (0'25 punts), sèrie que tracta de la conflictivitat laboral a Espanya entre els anys 1915 i 1930 especificant per a cada un dels anys el nombre d'obriers que participaren en vagues (0'25 punts).

- b) Digues quin és el context històric de les dades contingudes en la font. (0'75 punts)

L'alumnat ha de situar històricament els anys 1915-1930, fent esment de la Primera Guerra Mundial, del període de forta inestabilitat laboral dels anys 1918-21 (que alguns autors denominen el Trienni Bolxevic), dels anys del pistolisme i dels de la Dictadura de Primo de Rivera. Són els anys de la guerra, anys de forta inestabilitat laboral, com també ho són els del període posterior a la seva finalització, una situació que l'establiment de la Dictadura de Primo de Rivera talla de soca-rel.

- c) Deduïu de la font els períodes de major i menor conflictivitat laboral. (0'75 punts)

L'alumnat ha de ser capaç de deduir l'increment de la conflictivitat laboral que s'observa a partir de 1916, conflictivitat que s'accelera a les acaballes de la guerra i arriba al seu màxim el 1920, durant el període de la vaga de "La Canadenca". La conflictivitat torna durant els tres anys posteriors fins a 1923 aproximadament als nivells de l'època de la guerra, per disminuir de manera dràstica arran de l'establiment del règim dictatorial de Primo de Rivera. L'últim any de la dictadura, el 1930, mostra un retorn a un dels nivells més alts de la sèrie, en concret als de 1919.

Pregunta 2

- a) Expliqueu els efectes de la Primera Guerra Mundial sobre l'economia i la societat espanyoles, la Crisi de 1917 i l'evolució de la situació social i política fins al 1923. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'incloure una explicació de l'efecte positiu que per a la producció i exportacions espanyoles tingué la guerra mundial, així com de les tendències inflacionàries i la consegüent pèrdua de poder adquisitiu que generà i la conflictivitat laboral que es produí (0'50 punts); hauria d'explicar la crisi de 1917 en tant que confluència de l'Assemblea de Parlamentaris, l'agitació de les Juntes de Defensa i la Vaga General; l'extremada conflictivitat laboral i social dels anys 1918-1921/23 (0'50 punts); la descomposició del sistema polític, amb la pervivència del torn i l'existència de dos governs de concentració amb participació de la Lliga; i l'agudització del problema militar del Marroc, amb el Desastre d'Annual de 1921 (0'50 punts).

- b) Expliqueu per què es va donar, què va ser i com va acabar la dictadura del general Miguel Primo de Rivera (1'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar el conjunt de causes que portaren a Primo a fer-se amb el poder (responsabilitats de Marroc, conflictivitat social i pistolisme, reivindicacions catalanistes) (0'50 punts); com es va organitzar la Dictadura (partit Unión Patriótica, Directori Militar, Directori Civil, Assemblea Nacional Consultiva); les seves realitzacions (Alhucemas, política econòmica intervencionista, política de prestigi) (0'50 punts); la seva política anticatalanista i les seves relacions desiguals amb els sindicats amb l'objectiu de crear una organització corporativa; els opositors a la Dictadura; i el final del Règim (0'50 punts).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

- a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en un text de caire polític, un discurs fet a les Corts espanyoles pel president del Consell de Ministres Manuel Azaña (0'25 punts) en el qual defensa el projecte de llei d'Estatut d'Autonomia per a Catalunya (0'25 punts).

- b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï el discurs en el si del debat parlamentari de l'Estatut del maig de 1932, sent Azaña president del Consell de Ministres d'un govern de coalició republicano-socialista dintre del primer bienni republicà (1931-1933).

- c) Expliqueu les idees principals que conté la font. (0'75 punts)

L'explicació de l'alumnat hauria de referir-se a l'explicació que fa Azaña de l'origen de la reivindicació catalana, que comença amb una al·lusió a Felip V, explica els orígens romàntics del catalanisme i acaba fent referència a la conversió en nacionalisme; cal també que expliqui el plantejament de la situació d'aquell moment que fa Azaña, consistent en destacar la legitimitat del fet que el poble de Catalunya, fent ús al dret que li concedeix la Constitució de la República, hagi elaborat un Estatut que s'està en aquells moments debatent a les Corts espanyoles.

Pregunta 2

- a) Expliqueu les característiques fonamentals de l'Estatut d'autonomia del 1932 i de l'obra de govern de la Generalitat fins al 1936. (1'50 punts)

L'alumnat hauria de caracteritzar i explicar l'Estatut de 1932, fent referència a la definició de Catalunya en tant que regió autònoma, amb dues llengües oficials, manteniment de la Generalitat, creació del Parlament, algunes competències sobre tribunals de justícia, creació del Tribunal de Cassació, competències de la Generalitat sobre ordre públic i seguretat interior, possibilitat de crear centres d'ensenyament propis, sobre dret civil català, entre d'altres (0'75 punts). Igualment, l'alumnat hauria d'explicar l'obra de govern i legislativa de la Generalitat referida al foment de l'ensenyament primari i secundari i al moviment de renovació pedagògica, a la creació de la Universitat Autònoma, a la creació del Consell del Treball, d'organismes d'assistència social i de foment agrari, i, sobretot, a la Llei de Contractes de Conreu de 1934 que venia a resoldre el principal conflicte agrari, així com el conflicte que es produí arran de la declaració de la seva inconstitucionalitat i nova aprovació pel Parlament i entrada en vigor el 1936 després de la suspensió de l'Estatut arran dels Fets d'Octubre de 1934 (0'75 punts).

- b) Expliqueu les causes i desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934 a Catalunya i les seves conseqüències fins al 1936. (1'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar les causes, desenvolupament i conseqüències per a l'autonomia de Catalunya dels Fets d'Octubre de 1934. Entre les primeres cal destacar el progressiu enariment de la situació política arran de la victòria de les dretes en les eleccions espanyoles de novembre de 1933, el conflicte amb la Llei de Contracte de Conreu i l'accés de ministres de la CEDA al govern central. (0'75 punts). L'explicació del desenvolupament hauria d'incloure els Fets en sí, la proclamació del president Companys i el sufocament dels mateixos, així com l'explicació del que suposà la suspensió de l'Estatut, processament i empresonament del govern, i posterior restabliment de l'Estatut i del govern arran de la victòria del Frente Popular i del Front d'Esquerres a les eleccions de febrer de 1936 (0'75 punts).

OPCIÓ B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

- a) Descriu de quin tipus de text es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en un fragment d'un document públic de caire jurídic-constitucional (0'25 punts) on es planteja un model d'organització política per a Catalunya dins l'Estat espanyol, les denominades Bases de Manresa (0'25 punts).

- b) Digueu quin és el context històric del text. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï les Bases de Manresa, de 1892, en el context del naixement el 1891 i primeres actuacions de la Unió Catalanista, situant com precedents, per part de la Lliga de Catalunya el Missatge a la Reina Regent (1888) i la campanya en defensa del dret català (1889).

- c) Expliqueu l'organització política per a Catalunya que conté la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat dedueixi de la font una organització política basada en una Constitució regional pròpia, amb poder legislatiu per a un parlament propi, les Corts Catalanes, els antecedents de les quals són les antigues medievals, formades no per sufragi censatari o universal sinó corporatiu, i tenint Catalunya una única llengua oficial, la catalana.

Pregunta 2

- a) Expliqueu els orígens del catalanisme així com els seus diferents corrents ideològics fins al 1901. (1'50 punts)

L'alumnat hauria de fer un redactat on es refereixi i emmarqui cronològicament els orígens culturals del catalanisme a partir de la Renaixença, tant en el seu vessant més elitista com en el de caire més popular; posteriorment, hauria de diferenciar entre el catalanisme d'arrel federalista i els seus protagonistes més destacats, entre els que destaca Valentí Almirall, del d'arrels catòliques articulat entorn de la tradició vigatana amb la figura central del bisbe Torras i Bages; haurà igualment de fer esment als projecte conservador de la Lliga de Catalunya, així com al de la Unió Catalanista, amb la seva polèmica interna entre partidaris i no partidaris de l'acció política; finalment, hauria de fer referència a la incorporació de destacats sectors econòmics i industrials a través Unió Regionalista i al seu projecte, al del Centre Nacional Català i a la confluència d'ambdós el 1901 en la Lliga Regionalista.

- b) Expliqueu els fets principals del catalanisme fins al 1901. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'incloure i emmarcar cronològicament fets com la fundació del Centre Català i l'impuls dels dos congressos catalanistes per part de Valentí Almirall, així com la redacció i presentació del Memorial de Greuges; hauria de fer igualment referència al Missatge a la Reina Regent i a la campanya per la defensa del Dret Civil català, a la fundació de la Unió Catalanista i les Bases de Manresa; hauria de destacar l'impacte del Desastre de 1898 i l'esperó que significà per al moviment catalanista; haurà de fer referència a la formació de la Unió Regionalista, al Centre Nacional Català, a la candidatura dels quatre presidents i la seva victòria, i a la formació de la Lliga Regionalista.

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

- a) Descriu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia que mostra dos cartells de caire propagandístic-electoral reproduïda d'un llibre d'història (0'25 punts) en concret cartells de propaganda de la Unión de Centro Democrático en les eleccions del 15 de juny de 1977. (0'25 punts)

- b) Contextualitzeu el contingut de la font històricament (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi els cartells en el context de la campanya electoral de les eleccions legislatives del 15 de juny de 1977, les primeres eleccions democràtiques després de la guerra civil i de l'aprovació de la Ley para la Reforma Política de 1976 per les Corts franquistes i posteriorment per referèndum popular; unes eleccions, les del 15 de juny, que obriran la porta a l'elaboració de la Constitució de 1978 i a l'establiment d'un autèntic Estat democràtic.

c) Comenteu els missatges “La vía segura a la democràcia”, “Unión de Centro Democrático” i “Democracia-Cristiana, Liberales, Independientes, Partido Popular, Social-Democracia”. (0'75 punts)

El comentari de l'alumnat hauria d'incloure referències al caire intern políticament plural de la “Unión de Centro Democrático” (“Democracia-Cristiana, Liberales, Independientes, Partido Popular, Social-Democracia”); a l'esmentada “vía segura a la democràcia”, en tant que posa l'accent en la “seguretat” genèrica d'un canvi que es dirigeix des d'un partit el líder del qual és el propi president del govern i, per contra, presenta un missatge subjacent de que els altres partits són “menys segurs”; mentre expressa una voluntat de canvi polític (“vía (...) a la democràcia”).

Pregunta 2

a) Expliqueu els trets fonamentals del període que va des de la mort de Franco fins a les primeres eleccions democràtiques. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'incloure i emmarcar cronològicament la mort de Franco, la proclamació de Joan Carles de Borbó com a rei, la continuació del govern presidit per Arias Navarro, la seva dimissió del juliol de 1976, la designació d'Adolfo Suárez com president i l'endegament del procés de reforma política; les accions de l'oposició democràtica durant el mateix període, tractant d'aconseguir la ruptura amb l'Estat autoritari; l'aprovació de la Llei per la Reforma Política per les Corts franquistes el novembre de 1976 -amb el seu caràcter de dissolució del Règim des de les seves pròpies institucions-, i la posterior en referèndum del 15 de desembre del mateix any i com això posà les bases per a un procés d'acostament govern-oposició del qual se'n derivaren una amnistia política i una negociació amb els organismes unitaris de l'oposició que portaria a la convocatòria de les eleccions del 15 de juny de 1977; esmentar que el procés fou de gran dificultat i tensions, fites del qual foren les accions de l'extrema dreta, la continuació d'atemptats per part d'ETA i GRAPO, la legalització del PCE-PSUC i subsegüents tensions amb els militars que provocà; la dissolució del Movimiento Nacional i de l'Organización Sindical; la formació de la Unión de Centro Democrático en tant que coalició de grups de centre dreta articulats a l'entorn del propi president Suárez i d'Alianza Popular, la dreta conservadora i bona part dels sectors franquistes; i als resultats comentats de les eleccions del 15 de juny, amb alta participació i victòria de la UCD (34% dels vots), que no obtingué majoria absoluta, seguida pel PSOE (28'9%), PCE-PSUC (9%), AP (8%), Pacte Democràtic (2'8%) i PNB (1'7%), entre d'altres.

b) Expliqueu els trets fonamentals del període que va des de les primeres eleccions democràtiques fins al intent de cop d'Estat del 23 de febrer de 1981. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'incloure i emmarcar cronològicament la formació del primer govern de la democràcia, presidit per Adolf Suárez i format per ministres de la UCD; la reivindicació unitària de les forces polítiques catalanes amb representació a les Corts de restabliment de la Generalitat; l'actuació de Suárez propiciant el retorn del president Tarradellas de l'exili i la constitució d'una Generalitat provisional; el procés d'elaboració i aprovació de la Constitució de 1978; l'anàlisi del que foren els Pactes de la Moncloa; les eleccions legislatives de l'1 de març de 1979 i la nova victòria de la UCD; l'aprovació dels estatuts d'autonomia per Catalunya i pel País Basc; les eleccions municipals de 1979; les primeres eleccions autonòmiques a Catalunya i al País Basc el 1980; i finalitzar amb la crisi interna de la UCD, la dimissió del president Suárez i l'intent de cop d'Estat del 23 de Febrer de 1981.